

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.228/2024/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Csák Zsolt, a tanács elnöke
Dr. Kardos Andrea, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. április 23.
Az ügy tárgya: lopás vétségének kísérlete
Terhelt(ek): terhelt1
Elsőfok: Pásztói Járásbíróság, 5.Fk.50/2021/35., ítélet, tárgyalás
2023. július 4. (jogerő: 2023. július 6.)
Másodfok: —
Az indítvány előterjesztője: Nógrád Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétségének kísérlete miatt terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a Nógrád Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pásztói Járásbíróság 5.Fk.50/2021/35. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

Elrendeli a terhelt1 terhelt által bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt a terhelt részére történő visszatérítését.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Pásztói Járásbíróság a 2023. július 4. napján kihirdetett 5.Fk.50/2021/35. számú ítéletével a Pásztói Járásbíróság 5.Fk.126/2017/34. számú ítéletének a terhelt1 terhelttel szemben alkalmazott próbára bocsátást kimondó rendelkezését hatályon kívül helyezte és a

próbára bocsátást megszüntette. A terheltet bűnösnek mondta ki lopás vétségének kísérletében [a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont]. Ezért, valamint a Pásztói Járásbíróság 5.Fk.126/2017/34. számú ítéletével elbírált lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és 3 rendbeli lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont] miatt a terheltet – halmazati büntetésül – 3 hónap fiatakorúak fogházában végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 1 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap. Megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt pártfogó felügyelet alatt áll. Döntött a lefoglalt dolgokról és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] A járásbíróság ítélete – fellebbezés hiányában – 2023. július 6. napján jogerőre emelkedett.

[3] II. 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben a Nógrád Vármegyei Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a terhelt javára a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján.

[4] Kifejtette, hogy a Pásztói Járásbíróság 2020. október 16. napján jogerőre emelkedett 5.Fk.126/2017/34. számú ítéletével alkalmazott 2 év próbára bocsátás 2022. október 15. napján letelt, így az 5.Fk.50/2021/35. számú ítélet meghozatalának és jogerőre emelkedésének időpontjában a próbával érintett lopás vétsége és 3 rendbeli lopás vétsége vonatkozásában a terhelt büntethetősége már megszűnt.

[5] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Pásztói Járásbíróság 5.Fk.50/2021/35. számú ítéletét változtassa meg, a Be. 486. § (2) bekezdése alapján különítse el a Pásztói Járásbíróság 5.Beü.123/2023. számú ügyét, a jogerős ítéletből mellőzze a Pásztói Járásbíróság 5.Fk.126/2017/34. számú ítéletével kapcsolatos próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyező és a próbára bocsátást megszüntető rendelkezést, valamint a halmazati büntetésre utalást. Egyebekben a támadott határozatot hatályában tartsa fenn.

[6] 2. A Legfőbb Ügyészség az Fk.Bf.165/2024. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt fenntartotta.

[7] Kifejtette, hogy a terhelt a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozattal elbírált cselekményt 2020. április 3. napján, tehát a Pásztói Járásbíróság 5.Fk.126/2017/34. számú ítéletével alkalmazott próbaidő előtt valószínűsítette meg, ezért vele szemben a próbára bocsátás megszüntetésére büntetés kiszabására a próbaidő leteltének időpontjáig, 2022. október 15. napjáig lett volna lehetőség.

[8] Rámutatott arra, hogy jelen ügyben a próbára bocsátás megszüntetéseként 5.Beü.123/2023. szám alatt iktatott büntetőügynek az 5.Fk.50/2021. számú ügyszám egyesítésére, majd a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapító határozat meghozatalára és jogerőre emelkedésére azonban nem a próbaidő alatt, hanem annak leteltét követően, 2023. július 6. napján került sor. Figyelemmel arra, hogy erre az időpontra a próbaidő már eltelt, a próbára bocsátás alapját képező bűncselekmények tekintetében a terhelt büntethetősége is megszűnt.

[9] A Kúria Bfv.II.1438/2022/6. számú határozatában foglaltakra utalva kiemelte, hogy jelen ügyben egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, mivel a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában meghatározott anyagi jogszabálysértés valósult meg, amely csak felülvizsgálattal küszöbölhető ki.

[10] Álláspontja szerint a megtámadott határozat megváltoztatásával ugyan szűkül a fiatakorú terhelt büntetőjogi felelősségének köre, ez azonban nem feltétlenül indokolja a joghátrány megváltoztatását, hiszen a büntetőeljárás hatálya alatt újabb bűncselekményt megvalósító terhelttel szemben a törvényi speciális minimumhoz közelítő tartamú, végrehajtásában a legrövidebb mértékű próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés arányban áll a cselekmény tárgyi súlyával, a terhelt személyében rejlő társadalomra veszélyességgel.

[11] Mindezek alapján a Nógrád Vármegyei Főügyészséggel egyező indítványt tett.

[12] **III. A felülvizsgálati indítvány alapos.**

[13] 1. A felülvizsgálat a vádról rendelkező jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosító rendkívüli jogorvoslat, mely kizárólag a Be. 648. §-ában megjelölt és a Be. 649. § (2) bekezdésében tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe.

[14] Felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont]. E felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős ítélet irányadó tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenére került sor a terhelt elítélésére.

[15] A Btk. 66. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a próbára bocsátást meg kell szüntetni, és büntetést kell kiszabni, ha a próbára bocsátottat a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt elítélik, illetve a b) pont alapján akkor, ha a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt elítélik. A Btk. 66. § (2) bekezdése kimondja, hogy a próbaidő elteltével – ha a próba megszüntetésének törvényi oka nem merült fel – az elkövető büntethetősége megszűnik.

[16] A Legfőbb Ügyészség helyesen utalt arra, hogy jelen ügyben – bár a törvénysértés a próbára bocsátás megszüntetésének következménye – egyszerűsített felülvizsgálat nincs helye.

[17] A Be. 671. § 13. pontja szerint egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatására ad alapot az, ha a bíróság az alapügyben a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a próbára bocsátás megszüntetéséről.

[18] Egyszerűsített felülvizsgálatban nem kerülhet sor az anyagi jogerő áttörésére, csupán az anyagi jogerő tiszteletben tartása mellett, járulékos kérdések törvényessége biztosítható. Ha az alapügyben hozott jogerős ügydöntő határozat a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezik a próbára bocsátás megszüntetéséről, úgy erről a bíróság egyszerűsített eljárásban határoz.

[19] Ha az újabb ügyben eljáró bíróság az ügyek kötelező egyesítését elmulasztja, és ennek következtében – a Btk. 66. § (1) bekezdés a) vagy b) pontjában írt anyagi jogi feltételek fennállása ellenére – a próbára bocsátást nem szünteti meg és nem szab ki halmazati büntetést, az ügyek egyesítését, a próbára bocsátást kimondó rendelkezés és az alapítélet joghátrányt kiszabó rendelkezésének hatályon kívül helyezését, majd a próbára bocsátással érintett cselekmény miatt is a büntetés kiszabását – más eljárási szabályok korlátai között – egyszerűsített felülvizsgálat során kell elvégezni (Be. 671. § 13. pont). Ellenben, amennyiben az alapítéletben a próbára bocsátás megszüntetésével összefüggő törvénysértés anyagi jogi, vagyis amikor az együttes elbírálás eredményeként a büntetés-kiszabás kötelező szabályának megsértésével törvénysértő intézkedés (ismételt próbára bocsátás vagy megrovás) alkalmazására kerül sor, vagy az újabb ügyben a próbára bocsátást a próbaidő elteltét követően, a büntethetőséget megszüntető ok figyelmen kívül hagyásával, törvénysértően szüntették meg, amely a bűnösség törvénysértő megállapítását eredményezte, az előbbi

esetben a Be. 649. § (1) bekezdés b) pontja második fordulat bb) alpontjában, utóbbi esetben – miként jelen ügyben is – a Be. 649. § (1) bekezdése a) pont aa) alpontjában írt felülvizsgálati ok valósul meg. Az ilyen jogszabálysértés kizárólag felülvizsgálattal küszöbölhető ki {Kúria Bfv.II.1438/2022/6., indokolás [26] – [32] bekezdés}.

[20] A Kúria ítélkezési gyakorlata következetes abban, hogy a próbára bocsátás törvénysértő megszüntetése esetén a bűnösség megállapítására a – korábban meghozott – próbára bocsátást kimondó határozatban került sor; ugyanakkor a joghátrány alkalmazása nem választható el a bűnösség megállapításától, mivel annak feltétele a bűnösség kimondása, így ebben az esetben a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján van helye felülvizsgálatnak (EBH 2017.B.19.II., Kúria Bfv.I.1040/2019/5.).

[21] 2. Az iratok alapján megállapítható, hogy a Pásztói Járásbíróság a 2020. október 16. napján jogerőre emelkedett 5.Fk.126/2017/34. számú ítéletével Terhelt1 terheltet lopás vétsége [Btk. 370.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és 3 rendbeli lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont] miatt 2 évre próbára bocsátotta megállapítva, hogy a terhelt a próbaidő alatt pártfogó felügyelet alatt áll.

[22] A terhelttel szemben ezt követően a Pásztói Járásbíróságon 5.Fk.50/2021. számon újabb büntetőeljárás indult a 2020. április 3. napján elkövetett lopás vétsége miatt. A járásbíróság a korábbi büntetőügyet próbára bocsátás megszüntetéseként 5.Beü.123/2023. számon lajstromozta és a Be. 486. § (1) bekezdése alapján a 2023. július 4. napján megtartott tárgyaláson az 5.Fk.50/2021. számú ügyszámhoz egyesítette a 35-I. számú végzéssel (35. számú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal).

[23] A Pásztói Járásbíróság az ugyanezen a napon kihirdetett és 2023. július 6. napján jogerőre emelkedett 5.Fk.50/2021/35. számú ítéletében Terhelt1 terhelt bűnösségét lopás vétségének kísérletében megállapította, a járásbíróság 5.Fk.126/2017/34. számú ítéletének próbára bocsátást kimondó rendelkezését hatályon kívül helyezte, a próbára bocsátást megszüntette és a terhelttel szemben a próbára bocsátással érintett bűncselekmények miatt is halmazati büntetést szabott ki.

[24] Jelen ügyben rögzíthető, hogy a Btk. 66. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott próbára bocsátás megszüntetési ok nem merülhetett fel, mivel a terhelt a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozattal elbírált cselekményét nem az 5.Fk.126/2017/34. számú ítéletben alkalmazott próbára bocsátás próbaideje alatt, hanem azt megelőzően, 2020. április 3. napján valósította meg. Ugyanakkor az is megállapítható, hogy az újabb bűncselekmény próbaidő előtti elkövetési idejére tekintettel a Btk. 66. § (1) bekezdés a) pontja alapján a fenti ítéletben alkalmazott próbára bocsátás megszüntetésére csak a próbaidő leteltének időpontjáig, 2022. október 15. napjáig lett volna lehetőség.

[25] A Pásztói Járásbíróság 5.Fk.50/2021/34. számú ítélet meghozatalára és jogerőre emelkedésére azonban ezt követő időpontban került sor, a terhelt büntethetősége – a Btk. 66. § (2) bekezdésére figyelemmel – a próbára bocsátás alapját képező bűncselekmények vonatkozásában megszűnt.

[26] Mivel a járásbíróság nem észlelte, hogy a próbára bocsátás megszüntetését kizáró ok beállt, az ügyek egyesítését követően törvénysértően rendelkezett az 5.Fk.126/2017/34. számú ítélet próbára bocsátást kimondó rendelkezésének hatályon kívül helyezéséről és a próbára bocsátás megszüntetéséről, valamint a próbára bocsátással érintett bűncselekmények miatti halmazati büntetés kiszabásáról. Ezáltal a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában meghatározott felülvizsgálati ok megvalósult.

[27] 3. A Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha az

alapügyben a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt állapította meg a terhelt bűnösségét.

[28] Amennyiben azonban a törvénynek megfelelő határozat hozatala az ügyiratok alapján nem lehetséges, a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja lehetővé teszi a Kúria számára a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását is.

[29] Kétségtelen, hogy jelen ügyben a bűnösség köre jelentősen szűkült, ugyanakkor a Be. 562. § (1) bekezdésében foglalt törvényi felhatalmazás alapján rövidített indokolással írásba foglalt ítélet nem tartalmazza azon büntetés-kiszabási körülmények felsorolását, melyeket a járásbíróság a joghátrány meghatározásakor figyelembe vett.

[30] A felülvizsgálati eljárásban viszont bizonyításnak nincs helye, így a fiatakorú terhelttel szemben a Btk.-ban meghatározott büntetési céloknak megfelelő és a büntetés-kiszabási elveket szem előtt tartó büntetés kiszabására nincs lehetőség. Ebből következően a Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja szerinti határozat Kúria általi meghozatalára nem kerülhetett sor.

[31] **IV.** Mindezek alapján a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen – a járásbíróság ítéletét a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[32] A Kúria – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése és a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés alapján – öttagú tanácsban járt el.

[33] A Kúria a Be. 663. § (3) bekezdése alapján utasításként azt írja elő, hogy a Pászói Járásbíróság megismételt eljárás során az irányadó büntetés-kiszabási körülmények tisztázásával és a Btk. 106. § (1)-(3) bekezdéseiben foglaltak szem előtt tartásával határozzon a terhelttel szemben a joghátrány megválasztásáról.

[34] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűnügyi költséget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, és megismételt eljárást kell lefolytatni. A Be. 857. § (1) bekezdése alapján a visszatérítésről felülvizsgálat esetén a Kúria rendelkezik. Ennek megfelelően a Kúria elrendelte a terhelt részére az általa eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költség mindenkori törvényes kamatával történő visszatérítését.

[35] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. április 23.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró

Záradék:

A Kúria Bfv.I.228/2024/6. számú végzése 2024. április 23. napján véglegessé vált.

Dr. Csák Zsolt s.k.
a tanács elnöke